
Vattentjänstplan

Härjedalens kommun

Granskningsutlåtande

Innehåll

Bakgrund	2
Process	2
Avgränsningssamråd.....	2
Samråd om Vattentjänstplan	2
Ändringar av handlingen utifrån inkomna samrådssynpunkter.....	3
Granskning.....	3
Inkomna yttranden med bemötanden	4
Naturvårdsverket (sammanfattat yttrande)	4
Räddningstjänsten	5
Sametinget.....	5
Statens geotekniska institut (SGI)	7
Länsstyrelsen Jämtlands län	9

Bakgrund

Varje kommun ska enligt Lagen om allmänna vattentjänster ha en aktuell vattentjänstplan över kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. Den ska även innehålla kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.

Process

Avgränsningssamråd

Då kommunen genom sin undersökning av betydande miljöpåverkan bedömde att planförslaget skulle medföra betydande miljöpåverkan påbörjades arbetet med en miljöbedömning. Den 19 april genomfördes ett avgränsningssamråd med Länsstyrelsen i Jämtlands län där kommunen presenterade grundragen i planförslaget samt utkast till miljökonsekvensbeskrivning och tog emot Länsstyrelsens synpunkter. Länsstyrelsen inkom även med ett yttrande efter mötet.

Samråd om Vattentjänstplan

Den 13 juni 2024 beslutade kommunstyrelsen i Härjedalen om att skicka ut förslag till Vattentjänstplan på samråd i enlighet med Lagen om allmänna vattentjänster. Kommunstyrelsen beslutade också att förslaget kunde antas medföra betydande miljöpåverkan.

Samrådstiden varade mellan 2024-06-20 och 2024-08-11. Samrådet kommunicerades via kommunens webbplats och nyhetsbrev den 13 juni och en annons om samrådet kring vattentjänstplanen publicerades i Tidningen Härjedalen den 19 juni 2024. Inför samrådet skickades även underrättelse om samråd ut till Länsstyrelsen i Jämtlands län, Sametinget, Räddningstjänsten, Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Skogsstyrelsen, Jordbruksverket, SGU, SGI, Svenska Samers riksförbund (SSR), samt samebyarna Mittådalen, Ruvhten Sijte och Handölsdalen.

Under samrådstiden fanns handlingarna tillgängliga på kommunens webbplats samt på kommunkontoren i Hede, Sveg och Funäsdalen. Följande parter yttrade sig under samrådet:

- Naturvårdsverket
- Räddningstjänsten
- Sametinget
- Sveriges geotekniska institut
- Länsstyrelsen i Jämtlands län

Yttrandena återfinns nedan.

Havs- och vattenmyndigheten, Jordbruksverket, Sveriges geologiska undersökning (SGU) samt Skogsstyrelsen har meddelat att de inte yttrar sig om planen eller inte har några synpunkter.

Ändringar av handlingen utifrån inkomna samrådssynpunkter

Naturvårdsverket påpekade felaktig hänvisning till EU-direktiv i MKB.

Den felaktiga hänvisningen togs bort från dokumentet.

Länsstyrelsen Jämtland ansåg att kommunen kunde tydliggöra hur förutsättningarna att följa miljö kvalitetsnormerna påverkades inom olika delar av kommunen. Länsstyrelsen saknade även information om hur kommunen ser på andra ämnen än de ämnen som orsakar övergödning i vattenmiljön. Avsnittet om vattenmiljö i miljökonsekvensbeskrivningen har byggts ut enligt Länsstyrelsens synpunkter.

Granskning

Vattentjänstplanen ställdes ut för granskning under perioden 25 november 2024 till 6 januari 2025. Kommunen informerade om utställningen på sin anslagstavla den 21 november 2024.

Inga synpunkter inkom under granskningstiden.

Inkomna yttranden med bemötanden

Nedan redovisas de synpunkter som kom in till kommunen under samrådet (något sammanfattade) tillsammans med ett bemötande där det framgår hur kommunen beaktat synpunkterna.

Samtliga yttranden finns att begära ut i sin helhet från kommunen.

Naturvårdsverket (sammanfattat yttrande)

Naturvårdsverket informerar om den pågående uppdateringen av EU:s avloppsdirektiv. Förslaget till uppdaterat avloppsdirektiv kräver att tätbebyggelser med mer än 1 000 personekvivalenter (pe) är försedda med ledningsnät och så kallad sekundär rening senast den sista december 2035. Direktivet är ännu vare sig antaget inom EU eller införlivat i svensk rätt, men kommunen bör känna till och förhålla sig till denna tidsgräns. Det färdigförhandlade förslaget översätts för närvarande med ambitionen att kunna antas i höst.

I de inledande skälen till direktivförslaget (förslaget) exemplifierar man att en bebyggelsegrupp ska anses vara ”tät” vid en täthet mellan 10–25 pe per hektar. Innan kommunen släpper fram ytterligare planer är det därför lämpligt att noga inventera vilka bebyggelsegrupper som uppfyller både detta täthetskriterium och är större än 1 000 pe respektive 2 000 pe, så att va-försörjningen dels klarar nu gällande krav enligt Naturvårdsverket föreskrifter NFS 2016:6, dels klarar kommande krav till följd av det uppdaterade avloppsdirektivet.

Bedömningen ska utgå från den maximala genomsnittliga veckobelastning som kan uppkomma i tätbebyggelsen vilket enligt föreskrifternas 7 § motsvarar en genomsnittlig dygnsbelastning under den normalt högst belastade veckan under året. Beräkningen ska dock inte inkludera förhöjd belastning som uppkommer vid exceptionella förhållanden såsom kraftig nederbörd.

Förslaget innebär också ett ökat fokus på möjlig energieffektivisering och att ta till vara potentialen för att producera förnybar energi. Även dessa frågor kan därför behöva större utrymme i vattentjänstplanen.

MKB s. 6 nämner att kommunen behöver bygga ut avloppsreningen till följd av ”krav på kväverening som ställs i EU-direktiv”. Naturvårdsverket kan inte se att krav på kväverening generellt följer av Vattenmyndighetens åtgärdsprogram (som genomför EU:s ramdirektiv för vatten). Det är inte heller klart att avloppsdirektivet kommer att innebära några generella krav på kväverening i Norrlands inland. Enligt åtgärdsprogrammet kan reningsverken potentiellt vara en spridningsväg för särskilda förorenande ämnen eller prioriterade ämnen. Beslut om lämplig reningsteknik behöver därför föregås av noggrann recipientbedömning så att vald teknik klarar lokala klimatförhållanden, varierande säsongsbelastning och de reningskrav som behöver ställas för att klara miljö kvalitetsnormerna i recipienten.

Kommunens bemötande:

Kommunen noterar synpunkten om avloppsdirektivet. Kommunen följer utvecklingen och kommer att anpassa sig efter direktivet när det är antaget och införlivat i svensk lagstiftning.

Felaktig hänvisning till EU-direktiv i MKB tas bort. Kommunen tackar Naturvårdsverket för påpekandet.

Räddningstjänsten

Räddningstjänsten har tagit del av remiss angående förslag till Vattentjänstplan för Härjedalens kommun. Räddningstjänsten har följande synpunkter.

Räddningstjänsten anser att det är av stor vikt att i arbetet med Vattentjänstplan också ta fram en brandvattenplan. Att tillgodose behovet av vatten för brandsläckning är kommunens ansvar och VA-huvudmannen bör ha en central roll i det arbetet. Behovet edöms särskilt stort eftersom brandvattenfrågan varit en diskussionsfråga i ett flertal planärenden i direkt närtid (exempelvis Kåvan Fjällby, Tännäskräket, Ramundberget och Glissjöberg)

Räddningstjänsten vill belysa vikten av att det i kommande brandvattenplanen kommer framgå tillgången till vatten för brandbekämpning både inom och utanför verksamhetsområde för allmän vattenförsörjning samt att ansvarsfördelningen för detta inom kommunen är tydliggjord. Brandposter på gemensamanläggningar ska redovisas till räddningstjänsten på samma sätt som de som tillhör det kommunala ledningsnätet.

Vidare bör även brandvattenplanen kombineras med en släckvattenplan som anger hur släckvatten ska tas omhand för att inte orsaka en förorening av mark och vatten. Vid utformning av VA-anläggningar bör hänsyn tas utifrån kommunens beredskapsplan för dammhaveri.

Kommunens bemötande: Kommunen delar Räddningstjänstens uppfattning om vikten av att ta fram en brandvattenplan. Det ligger därför som en planerad aktivitet för åren: 2025-2026.

Sametinget

Hos samerna finns traditionell kunskap om renskötselutövandet, vidareförmedlat genom generationer och som fortfarande utövas. Samebyn har rätt till inflytande och ska ha möjlighet att påverka i frågor som berör dem och deras traditionella markanvändning. Verksamhetsutövaren ska ha dialog direkt med berörd sameby om planerade exploateringar. Detta innebär att:

- Samrådet sker i ett tidigt skede.
- Berörda samer ska få så mycket information om åtgärden att de kan fatta ett informerat beslut om projektet och om de så önskar lämna sitt ”fritt och informerade samtycke”.
- Berörda samer ska ges möjlighet till ett effektivt deltagande och ett faktiskt inflytande. För att nå ett effektivt deltagande avses; tidsaspekten, ekonomiska resurser och att inga andra faktorer redan låst förutsättningarna.

Enligt miljöbalken ska verksamhetsutövaren beskriva, identifiera och bedöma de miljöeffekter som verksamheten kan antas medföra. Det är viktigt att berörd sameby kommer in i ett tidigt skede i arbetet med att ta fram en MKB för att kunna förmedla sina kunskaper och syn på den planerade verksamheten. För att förstå markens betydelse för renskötseln i området krävs information och kunskaper om hur samebyarna bedrivit, bedriver och avser att bedriva sin renskötsel och hur

områdets funktion, både på lång och kort sikt, inverkar på samebyns renskötsel som helhet¹.

Markanvändningen har betydelse för det samiska folket att vidmakthålla sin kultur. Det är renskötarna som är sakkunniga och det är de som ska bedöma skadan samt om det finns skadeförebyggande åtgärder som kan avhjälpa skadan. Samebyns medverkan i detta arbete behöver säkerställas genom ekonomiskt, och annat stöd om det behövs. Det är bolaget som ska tillhandahålla samebyn de resurser som krävs för att delta i detta arbete.

MKB

Vägledning för hur samisk markanvändning ska integreras i MKB-processen finns på Sametingets hemsida: <https://www.sametinget.se/26843>. I en MKB ska bland annat följande beskrivas:

- Hur, när och var renskötsel bedrivs i det aktuella området
- Vilken funktion området har för rennäringen
- Samlad bedömning av vilka konsekvenser som kan uppstå för renskötseln inom berörd samebyn samt påverkan på samebyns funktionella samband
- Kumulativa, permanenta, tillfälliga, sociala och kulturella effekter
- Redogöra för berörda riksintressen
- Redovisa förebyggande och skadelindrande åtgärder som vidtas för att minimera störningar på rennäringen
- Redovisa aktuell samt förutsägbar intrångsbild för berörd sameby
- Eventuell påverkan på angränsande samebyar
- Redovisa vad som framkommit i samrådet med berörd sameby

Även samebyarnas renbruksplan och miljökvalitetsmål (Storslagen fjällmiljö, Ett rikt växt-och djurliv, Myllrande våtmarker, Levande skogar samt Levande sjöar och vattendrag) samt de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 ska beaktas.

Sametinget rekommenderar att Akwé: kon-riktlinjerna³ ska tillämpas för att förebygga och mildra negativ påverkan på den samiska kulturen samt för att bidra till att uppnå respekt för traditionell kunskap och sedvanebruk som är fastställda i artikel 8j och 10c i Konventionen om biologisk mångfald, CBD. Riktlinjer är avsedda att ge vägledning för parter och regeringar i införlivandet av kulturella, miljömässiga och sociala hänsynstagande av urfolk i nya och befintliga processer för konsekvensbeskrivningar.

Synpunkter

En exploatering av marken innebär ofta att landskapet runt omkring påverkas med förändrad natur och förutsättningar. Detta ger konsekvenser för renskötseln och den samiska kulturen, då den samiska markanvändningen som regel försämras.

Vinterbetesland betraktas som flaskhalsar för renskötseln och är därför särskilt viktiga. Det sker många och snabba förändringar inom samebyarna. Alla marker inom en sameby är viktiga och blir allt viktigare i takt med ökad exploatering och förändringar i klimatet.

Sametinget anser att områden utanför riksintresset kan vara viktiga för riksintressets funktionalitet så även åtgärder som vidtas utanför ett riksintresseområde kan påverka på grund av de konsekvenser den bedöms ha för riksintresset. Forskning visar att renar undviker eller reagerar på infrastruktur och mänsklig aktivitet på upp till 12 km från störningen i fråga. Direkt och indirekt påverkan på riksintresset kan därför inte uteslutas.

Kommunens bemötande: Kommunen instämmer med Sametinget om att rennäringen är beroende av mer mark än enbart den riksintresseutpekade och att den kan vara av stor vikt i renskötseln. Kommunen har dock inte gjort några vidare studier av samisk markanvändning i samband med framtagandet av vattentjänstplanen då den inte är en markanvändningsplan som kommunens översikts- och detaljplaner.

Det är framför allt i översikts- och detaljplaner som själva markanvändningen bedöms. Därför fokuserar till exempel vattentjänstplanens miljökonsekvensbeskrivning på förutsättningarna att hantera olika frågor i efterföljande processer. Vissa åtgärder som planen innehåller är behäftade med krav på tillstånd eller samråd enligt miljöbalken. Konkret miljöpåverkan och skadelindrande åtgärder hanteras i den handläggningen.

Statens geotekniska institut (SGI)

Yttrande över granskningshandling

SGI:s yttrande avser geotekniska säkerhetsfrågor såsom ras, skred, erosion och geotekniska frågeställningar kopplade till översvämning. Grundläggnings- och miljötekniska frågor, såsom hantering av radon, ingår inte i vår granskning.

SGI:s synpunkter

Det saknas generellt information om geotekniska förutsättningar och risker i aktuell vattentjänstplan. Under ”Fortsatt arbete” finns dock beskrivet att; ”Ökad nederbörd och skyfall kan leda till ökad risk för ras- och skred. Slänter och längs vattendrag kan vid skyfall eroderas så att tekniska VA-anläggningar riskerar att skadas. Det finns ingen kännedom om att det förekommer områden i kommunen där det finns en ökad risk.”

SGI vill upplysa om att ökad nederbörd och fler skyfall även ger större förutsättningar för slamströmmar. Det finns ett flertal områden i Härjedalens kommun som är utpekade att vara i behov av vidare utredning för ras, erosion och slamströmmar i en översiktlig stabilitetskartering utförd 2014, se länk nedan under ”övriga underlag”. Observera att översiktliga stabilitetskarteringar utförs enbart i redan bebyggda områden. Geotekniska säkerhetsfrågor kan få betydelse för utbyggnaden av ett robust system för vattentjänster. Hur systemen för vattentjänster utformas kan påverka geotekniska säkerhetsfrågor och i förlängningen annan markanvändning, bebyggelse och anläggningar. Vi vill därför lyfta följande punkter för att uppnå ett robust system. Med geotekniska säkerhetsfrågor menar vi ras, skred och erosion:

- Vid planering av nya ledningsdragningar behöver förutsättningar för ras, skred och erosion beaktas så att ledningarna placeras i lämplig mark.
- En strategi rekommenderas för att förbättra befintliga ledningssystem med avseende på ras, skred och erosion. Härjedalens kommun har som strategi

att till varje detalj- och fördjupade översiktsplaner ska det utföras en VA- och dagvattenutredning, i dessa utredningar bör geotekniska frågor beaktas och där det är relevant behöver geotekniska förutsättningar och risker beskrivas och eventuellt utredas.

- Vid planering av dagvattenhantering är det viktigt att uppmärksamma sambandet mellan infiltration av vatten i marken och uppkomst av förhöjda grundvatten- och porvattentryck som kan påverka släntstabiliteten i ett område. Lokalt omhändertagande av dagvatten med infiltration bör exempelvis inte ske nära branta slänter och dess krön.
- Utformning av dagvattendammar och andra översvänningsåtgärder såsom vallar, höjning av marknivåer med mera kan påverka släntstabiliteten och behöver därför uppmärksammas.
- Vid utsläpp av vatten i recipient behöver erosionsrisken beaktas, eftersom erosion kan leda till låg släntstabilitet med ras och skred eller slamströmmar som följd.
- Diken och ledningar med koncentrationer av tex dagvatten bör inte ha utsläppspunkter i branta slänter eller nära dess krön, utan där bör vatten ledas hela vägen ner till antingen plan mark eller en fri vattenyta (älv eller sjö).
- En förändrad markanvändning (tex borttagning av vegetation eller exploatering med hårdgjorda ytor) leder till en ökad avrinning. Koncentrationer av flöden och ökade vattenmängder till följd av detta kan leda till ökad erosion och ökade förutsättningar för ras och slamströmmar. I Härjedalens kommun, främst i de nordvästra delarna finns ett flertal områden med branta slänter som är känsliga för detta.
- Skyfall kan förutom översvämning även orsaka erosion i vattendrag, och på mark där vatten normalt inte avrinner. Denna erosion kan förutom bortspolning av mark även medföra försämrade släntstabilitet och underminera konstruktioner i känsliga områden.
- Effekter av klimatförändringen behöver uppmärksammas, både för befintliga anläggningar och ledningar, samt vid nyplanering. Ökade vattenflöden och höjda grundvattennivåer och porttryck, liksom varma och torra perioder med låga nivåer kan påverka risken för ras, skred och erosion.

SGI anser att det är angeläget att geotekniska frågeställningar (naturolyckor) involveras så snart som möjligt i arbetet med vattentjänstplanen både för befintlig- och för ny bebyggelse. Vi vill därför uppmärksamma kommunen på ytterligare underlag (se nedan "övriga underlag") med bäring på dessa frågeställningar.

Övriga underlag

SGI har i ett regeringsuppdrag om harmonisering av statligt framställda planeringsunderlag avseende ras, skred och erosion tillsammans med bl a MSB och SGU tagit fram en Vägledning ras, skred och erosion (<http://swedgeo.diva-portal.org/smash/get/diva2:1300126/FULLTEXT02.pdf>).

Underlagen finns åskådliggjorda i en kartvisningstjänst:

<https://gis.sgi.se/rasskrederosion/> Kartvisningstjänsten uppdateras regelbundet och

nya underlag kan tillkomma. Informationen är från geoteknisk synpunkt värdefull vid strategiska val av lämplig markanvändning.

SGI Vägledning 8, Utredning av släntstabilitet ger vägledning om stabilitetsutredningar och hur de ska utföras så att utredningarna erhåller tillräcklig kvalitet och omfattning. <https://www.sgi.se/sv/vagledning-i-arbetet/ras--skred-och-slamstrommar/fran-inventering-tillatgard/stabilitetsutredning/vagledning-stabilitet/>

MSB, översiktlig kartering av stabiliteten i raviner och slänter i morän och grov sedimentjord, Härjedalens kommun; <https://www.msb.se/siteassets/dokument/verktyg-ochtjanster/stabilitetskartering-moran-och-grova-jordar/harjedalen.zip>

Kommunens bemötande: Vattentjänstplanen redovisar hur kommunen avser att tillgodose behoven av allmänna vattentjänster och hur de ska säkerställas utifrån risker kopplade till skyfall. Vattentjänstplanen är dock inte en markanvändningsplan så som en översiktsplan eller detaljplan och lägesbestämmer inte planerade utbyggnadsåtgärder mer än till ort.

Kommunen tar med sig SGIs synpunkter i fortsatt VA-planering, samt i kommande arbete med nya detaljplaner.

Länsstyrelsen Jämtlands län

Länsstyrelsens synpunkter

Miljökvalitetsnormer

Vattentjänstplanen sägs ha en begränsad betydelse för förutsättningarna att kunna uppnå MKN i kommunens sjöar och vattendrag. Det kan tydliggöras om kommunen bedömer att förutsättningarna är detsamma över hela kommunen.

Länsstyrelsen saknar information om hur kommunen ser på andra ämnen än de som orsakar övergödning, till exempel organiska föreningar, läkemedelsrester, metaller och PFAS.

I miljökonsekvensbeskrivningen saknas det en tydlig redogörelse för hur man kommer att visa hänsyn till berörda kulturmiljövärden. För att Länsstyrelsen ska kunna bedöma hur forn och kulturlämningar samt riksintresse för kulturmiljövärden påverkas, behövs ett tydligare underlag över vilka kulturvärden som berörs och hur de ska tillgodoses.

Enskilda avlopp

Det saknas en tydlig redovisning av vart det är lämpligt och inte lämpligt med fortsatt utbyggnad av enskilda avloppsanordningar i förhållande till påverkan på vattenkvalitet och människors hälsa.

I vattentjänstplanen framgår det att det är fortsatt lämpligt med enskilt avlopp för ett stort antal fastigheter, samtidigt som kommunen redovisar att många fastigheter med enskilda avlopp har brister som måste åtgärdas då avloppsanläggningarna inte uppfyller dagens reningskrav.

För att vattentjänstplanen ska utgöra ett bra stöd för efterföljande planläggning och bygglov i hela kommunen hade det varit positivt med en bedömning av lämplighet

för enskilt VA i olika områden, i förhållande till status i vatten och risken människor hälsa och miljö. Exempelvis kan det finnas områden med enskilda avloppsanordningar där man ser att dessa påverkar recipienterna. I denna typ av områden bör bedömningen vara att det inte är lämpligt med enskilda avlopp. Dessa områden bör presenteras i en karta.

Kartor på vart det finns kommunala lösningar för vatten och avlopp saknas, i nuläget presenteras detta enbart i text. Utan kartunderlag är det svårt att bedöma hur översiktsplanen, pågående eller kommande detaljplaner förhåller sig till förslag och ställningstaganden i vattentjänstplanen.

Kommunens lokalisering av bräddpunkter är också något som bör tas med i vattentjänstplanen, i både text och kartmaterial. En bra grund att ha när kommunen arbetar med enskilda avlopp är att utgå från en avloppspolicy som ska finnas i kommunens VA-plan. Med en avloppspolicy blir det lättare för kommunen att ställa krav och besluta om vilka skyddsnivåer som gäller i olika områden. I VA-planen ska det finnas planeringen av all VA-försörjning inom kommunen och den ska också bidra till att god status kan uppnås i grundvatten, sjöar och vattendrag.

Dagvattenhantering

På sidan 11–12 i vattentjänstplanen redogör kommunen för dagvatten. Där framgår det att dagvatten så långt som möjligt ska hanteras lokalt inom privata fastigheter samt via samfälligheter eller gemensamhetsanläggningar. Det lyfts även att berörda aktörer ska ges förutsättningar för ett heltäckande ansvar. Huvudregeln i Plan- och bygglagen är att kommunen ska vara huvudman för allmänna platser i en detaljplan, och endast om det finns särskilda skäl kan kommunen med planbestämmelser reglera huvudmannaskapet som enskilt.

Projektering av VA och naturvärden

Det är viktigt att kommunen upphandlar och genomför en detaljerad naturvärdesinventering enligt SiS standard inför projektering av nya överföringsledningar samt förläggning av nya VA-ledningar i tidigare oexploaterade områden och längs med artrika välgångar. Utifrån försiktighetsprincipen ska VA-huvudmannen så långt möjligt förlägga ledningar med minsta möjliga påverkan på natur, kultur och vattenmiljön.

Förläggning av överföringsledningar och nya VA-ledningar inom VA-området som riskerar att påverka hotade arter eller skyddade arter får inte ske med mindre än att VA-huvudmannen inkommer med en ansökan om artskyddsdispens och att Länsstyrelsen vid prövning kan godkänna föreslagna försiktighetsåtgärder för att minimera skada och utarmning på arter och livsmiljöer.

Fornlämningar

Planerade arbeten i aktuella områden kan beröra fornlämningar, övriga kulturhistoriska lämningar och riksintressen för kulturmiljövården. Fornlämningar, kända så väl som okända är skyddade enligt kulturmiljölagen (KML). Arkeologiska utredningar kan komma att krävas för att utreda om okända lämningar berörs. De kända fornlämningarna finns registrerade i kulturmiljöregistret (KMR). Om någon av de kända fornlämningarna berörs av arbeten så behövs en ansökan till länsstyrelsen göras för tillstånd till ingrepp i fornlämning.

Kommunens bemötande:

Miljö kvalitetsnormer

Kommunen anser att Länsstyrelsens synpunkt avseende förtydligande kring miljö kvalitetsnormerna inom olika delar av kommunen är relevant. Kommunen saknar dock underlag för att kunna göra en heltäckande bedömning. Dels saknas underlag avseende näringsstatus samt halter av andra föroreningar i recipienter i kommunen. Dels saknas underlag som kvantifierar påverkan från enskilda avlopp respektive de kommunala reningsanläggningarna. Avsnittet om påverkan på vattenmiljön i miljökonsekvensbeskrivningen har breddats.

Enskilda avlopp

Kommunen gör bedömningen att det inte finns underlag gällande påverkan från enskilda avloppsanläggningar i recipienter i en tillräcklig omfattning för att kunna presentera en samlad bedömning i frågan. Kommunen tar med detta för fortsatt arbete i framtiden.

En kartbilaga som visar kommunens verksamhetsområde bifogas till dokumentet. Kommunen väljer dock att inte publicera lokaliseringen av bräddpunkter utifrån ett säkerhetsperspektiv.

VA-projektering och naturvärden

Vattentjänstplanen utgör ingen markanvändningsplan och reglerar inte exakta lokaliseringar av olika anläggningar. För att kunna utvärdera och bedöma påverkan på lokala naturvärden behöver till exempel ledningsdragningar studeras i detalj. Eftersom de planerade åtgärderna omfattas av krav på tillstånd eller samråd enligt miljöbalken finns goda förutsättningar att inventera naturvärden och hantera dessa frågor inom ramen för de skedena – när markanvändningen, dess påverkan och behov av eventuella försiktighetsåtgärder på den aktuella platsen bedöms.

Dagvattenhantering

Plan- och bygglagens utgångspunkt är att kommunen är huvudman för allmän plats och det krävs särskilda skäl för att göra avsteg från detta. Många mindre orter vilar dock fortfarande på gamla planer med grund i äldre lagstiftning. I de äldre *byggnadsplanerna* – som fortfarande finns kvar på flera platser i Härjedalen – var det enskilda huvudmannaskapet för allmän plats utgångspunkt.

I och med att byggnadsplanerna utgjort grund för bebyggelsens struktur har de även satt en sed för orten. Senare detaljplaner har anpassats efter denna sed då en enhetlig förvaltning av ett större område kan utgöra en sådan omständighet som talar för enskilt huvudmannaskap inom en detaljplan. Därmed lever det enskilda huvudmannaskapet kvar.

Bebyggelsens karaktär är också en omständighet som kan ha betydelse för huvudmannaskapet. Inom områden med fritidshusbebyggelse - vilket är utbrett inom Härjedalens kommun – är det vanligt med enskilt huvudmannaskap.

Utifrån dessa omständigheter avser kommunen arbeta för att ge berörda aktörer goda förutsättningar för att ta ansvar för dagvattenhantering, då kommunen inom dessa områden saknar rådighet till marken.

Fornlämningar

Vattentjänstplanen utgör ingen markanvändningsplan och reglerar inte exakta lokaliseringar av olika anläggningar. För att kunna utvärdera och bedöma påverkan på olika kulturlämningar behöver till exempel ledningsdragningar studeras i detalj.

Vattentjänstplanen styr inte exakt lokalisering av de anläggningar som ingår i utbyggnadsplanen.

De planerade åtgärderna omfattas av krav på tillstånd eller samråd enligt miljöbalken. Det finns därmed goda förutsättningar att hantera dessa frågor inom ramen för de skedena – när markanvändningen, dess påverkan och eventuella försiktighetsåtgärder på den aktuella platsen studeras. Behov av arkeologiska utredningar samt behov för tillstånd till ingrepp i fornlämning bedöms i dessa skeden.